

V skladu s predpisom (EC) št. 1907/2006 (REACH), uredbo (EC) 453/2010 in uredbo (EC) 830/2015; Datum izdaje: 14.09.2017 Nadomesti izdajo 10.02.2015.

1. Identifikacija snovi / priprava in podatki o dobavitelju

1.1 Identifikator izdelka

Trgovsko ime: 4-aminobenzojeva kislina

1.2 Pomembne identificirane uporabe snovi ali zmesi in odsvetovane uporabe

·Območje uporabe

SU3 Industrijske uporabe: uporabe snovi kot takih ali v pripravkih na industrijskih lokacijah

SU9 Proizvodnja čistih kemikalij

SU10 Formuliranje [mešanje] pripravkov in/ali prepakiranje (brez zlitin)

SU24 Znanstvene raziskave in razvoj

·Odsvetovane uporabe

/

1.3 Podrobnosti o dobavitelju varnostnega lista

ECP, d.o.o.

Brnčičeva 45

1231 Ljubljana

Področje/oddelek za informacije:

Tel.: 01 562 05 84

Fax.: 01 562 05 85

e-mail: office@ecp.si

01 562 05 84 (08-16h)

1.4 Telefonska številka za nujne primere

V primeru zastrupitve se obrnite na osebnega zdravnika, najbližjo zdravstveno ustanovo ali najbližjega zdravnika. V skrajnem slučaju pokličite center za zastrupitve na Tel.: 01 434 76 45 (ali tel.: 112), ali ECP, d.o.o., Brnčičeva 45, Ljubljana; Tel.: 01 562 05 84

2. Ugotovitve o nevarnih lastnostih:

2.1 Razvrstitev snovi ali zmesi

Dražilno za kožo, Kategorija 2, H315

Dražilno za oči, Kategorija 2, H319

Povzročča preobčutljivost na koži, Kategorija 1, H317

Lahko povzroči draženje dihalnih poti STOT SE Kategorija 3, H335

Za celotno besedilo H-izjav, omenjeno v tem poglavju, glej 16. poglavje.

2.2 Elementi etikete

Etiketiranje (UREDBA (ES) št. 1272/2008)

Piktogrami za nevarnost

Opozorilna beseda

Pozor

Stavki o nevarnosti

H315 - Povzročča draženje kože

H319 - Povzročča hudo draženje oči

H317- Lahko povzroči alergijski odziv kože.

H335- Lahko povzroči draženje dihalnih poti.

Previdnostni stavki

Preprečevanje

P261 Ne vdihavati prahu.

P280 Nositi zaščitne rokavice/zaščitno obleko/zaščito za oči/zaščito za obraz.

P264 Po uporabi temeljito umiti roke.

P305+P351+P338 PRI STIKU Z OČMI: previdno izpirajte z vodo nekaj minut. Odstranite kontaktne leče, če jihimate in če to lahko storite brez težav. Nadaljujte z izpiranjem.

P304+P340 PRI VDIHAVANJU: prenesti žrtev na svež zrak in jo pustiti počivati v položaju, ki olajša dihanje.

P312 Ob slabem počutju pokličite CENTER ZA ZASTRUPITVE ali zdravnika.

P302+P352 PRI STIKU S KOŽO: umiti z veliko mila in vode.

P333+P313 Če nastopi draženje kože ali se pojavi izpuščaj: poiščite zdravniško pomoč/oskrbo.

P337+P313 Če draženje oči ne preneha: poiščite zdravniško pomoč/oskrbo.

P405 Hraniti zaklenjeno.

P501 prazno embalažo odstraniti skladno z lokalno zakonodajo/predpisi

2.3 Druge nevarnosti

Nobena znana.

3. Sestava s podatki o nevarnih snoveh

3.1 snov

Kemijska narava: snov

Nevarne sestavine (Razvrščanje po GHS-u)

Kemijsko ime (Koncentracija) 4-aminobenzojeva kislina

CAS-št.: 150-13-0

EC št.: 205-753-0

Razvrstitev Skladno z uredbo 1272/2010/EC

Dražilno za kožo, Kategorija 2, H315

Dražilno za oči, Kategorija 2, H319

Povzroča preobčutljivost na koži, Kategorija 1, H317

Lahko povzroči draženje dihalnih poti STOT SE Kategorija 3, H335

Za celotno besedilo H-izjav, omenjeno v tem poglavju, glej 16. poglavje.

3.2 Zmes

ni smiselno

4. Ukrepi za prvo pomoč

4.1 Opis ukrepov za prvo pomoč

Splošna navodila

Pri vdihavanju: svež zrak.

Pri stiku s kožo: izprati z veliko vode. Odstraniti kontaminirano obleko.

Pri stiku z očmi: izpirati z veliko vode z odprtimi vekami. Če je potrebno poiskati zdravniško pomoč (oftalmologa),.

Pri zaužitju: ponesrečenec naj takoj popije največ dva kozarca vode. Ne sprožati bruhanja. Pri slabem počutju poiskati zdravniško pomoč. Dati aktivno oglje (20 - 40 g v 10% suspenziji). Ne piti mleka/maščob/olj

4.2 Najpomembnejši simptomi in učinki, akutni in zapozneli

Pri vdihavanju: dražilni učinki respiratornega trakta; kašelj; plitvo dihanje

pri stiku s kožo: alergijske reakcije;

po zaužitju velikih količin: prebavne težave; draženje prebavega trakta; navzeja; bruhanje

pri resorpciji velikih količin: glavobol; omotica; padec krvnega tlaka; ; cianoza; methemoglobinemija z glavobolom

4.3 Navedba kakršne koli takojšnje medicinske oskrbe in posebnega zdravljenja

Osnovna oskrba

Dekontaminacija

Simptomatsko zdravljenje

5. Ukrepi ob požaru

5.1 Sredstva za gašenje

Ustrezna sredstva za gašenje
Voda, Pena, Ogljikov dioksid (CO₂), Suh prah

Neustrezna sredstva za gašenje
Neposredni vodni curek

5.2 Posebne nevarnosti v zvezi s snovjo ali zmesjo

Vnetljivo.
V primeru požara se lahko tvorijo zdravju škodljivi plini ali hlapi.
Požar lahko povzroči razvijanje:
dušikovi plini, dušikovi oksidi

5.3 Nasvet za gasilce

Posebne varovalne opreme za gasilce
V primeru požara nosite neodvisen dihalni aparat.
Dodatne informacije
Pline/pare/meglince zajeziti s curkom vodnega pršca. Poskrbite, da voda, ki ste jo uporabili za gašenje požara, ne kontaminira površinske vode ali podzemnih voda.

6. Ukrepi ob nezgodnih izpustih

6.1 Osebni varnostni ukrepi, zaščitna oprema in postopki v sili

Navodila za osebe za nenujne primere Preprečiti stik s spojino. Izogibati se vdihavanju prahu.
Zagotovite zadostno prezračevanje. Izpraznite območje nevarnosti, upoštevajte postopke v nujnih primerih, posvetujte se s strokovnjakom.
Nasvet za reševalce: Za zaščitno opremo glejte razdelek 8.

6.2 Okoljevarstveni ukrepi

Ne izprazniti v kanalizacijo. Tveganje eksplozije.

6.3 Metode in materiali za zadrževanje in čiščenje

Pokrijte kanale. Zberite, posujte z vezivom in izčrpajte razlito tekočino.
Upoštevajte morebitne omejitve materiala (glejte razdelka 7 in 10).
Vpiti do suhega. Odstraniti. Očistiti prizadeto površino. Preprečiti tvorbo prahu.

6.4 Sklicevanje na druge oddelke

Označevanje za ravnanje z odpadki glejte v razdelku 13.

7. Ravnanje z nevarno snovjo / pripravkom in skladiščenje

7.1 Varnostni ukrepi za varno ravnanje

Navodilo za varno rokovanje
Upoštevajte opozorila na nalepki/etiketi.
Higienski ukrepi
Takoj zamenjati kontaminirano oblačilo. Uporabiti zaščitno kremo za kožo. Po delu s snovjo si umiti roke in obraz.

7.2 Pogoji za varno skladiščenje, vključno z nezdružljivostjo

Pogoji za skladiščenje
Tesno zaprto. Suho. Hranite ločeno od spojin s katerimi lahko tvori nevarne reakcije.
Priporočena temperatura skladiščenja: +5°C – 25°C.

7.3 Posebne končne uporabe

Razen uporabe navedene v razdelku 1.2, ni predvidena nobena druga uporaba .

8. Nadzor nad izpostavljenostjo / varnost in zdravje pri delu

8.1 Parametri nadzora

Ne vsebuje sestavin z mejnimi vrednostmi za poklicno izpostavljenost.

8.2 Nadzor izpostavljenosti

Tehnični ukrepi

Zaradi uporabe osebne zaščitne opreme je treba določiti tehnične ukrepe in ustrezne delovne operacije.
Glejte razdelek 7.1.

Individualni zaščitni ukrepi

Zaščitno obleko izbrati glede na delovno mesto (glede na koncentracijo in količino zdravju nevarnih snovi). Odpornost zaščitne obleke proti kemikalijam mora biti zagotovljena s strani dobavitelja.

Higienski ukrepi

Takoj zamenjati kontaminirano oblačilo. Uporabiti zaščitno kremo za kožo. Po delu s snovjo si umiti roke in obraz.

Oprema za osebno zaščito:

Zaščita dihal: zahtevano pri tvorbi hlapov/aerosolov. Filter P2 ali filter P3 (v skladu z DIN 3181) za trdne in tekoče delce zdravju škodljivih snovi.

Zaščita za oči: Tesno prilegajoča varovalna očala (SIST EN 166 in SIST EN 1731)

Zaščita za roke:

Pri stiku:	
Material za rokavice:	Nitril kaučuk
Debelina sloja:	0.11 mm
Čas predrtja:	> 480 Min.
Pri brizganju:	
Material za rokavice:	Nitril kaučuk
Debelina sloja:	0.11 mm
Čas predrtja:	> 480 Min.

Rokavice morajo zadoščati specifikacijam navedenim v smernicah EC 89/686/ EU in normi SIST EN 374.

Druga zaščitna oprema: Zaščitna oblačila. zaščitno obleko (SIST EN 340) škornji SIST EN 20345

9. Fizikalne in kemijske lastnosti

9.1 Podatki o osnovnih fizikalnih in kemijskih lastnostih

Izgled:		Trdno kristalna snov	
Barva:		Bela/belkasta	
Vonj:		Brez vonja	
pH vrednost			
pri 100 g/l H ₂ O	(20 °C)	3,5	
Tališče		186-189	°C
Vrelišče		Ni informacij	°C
Vnetišče		Ni informacij	°C

Plamenišče	>100	°C
Meja eksplozivnosti	spodnja	Ni razpoložljivih informacij
	zgornja	Ni razpoložljivih informacij
Parni tlak	(20 °C)	0,00037 hPa
Gostota	(20 °C)	1,38 g/cm ³
Topnost v vodi	(20 °C)	4,7 g/L
Temperature razpadanje	>285°C	
eksplozivne lastnosti	ni razvrščeno kot eksplozivno	
viskoznost	Ni razpoložljivih informacij	
Nasipna gostota	200-300 kg/m ³	

10. Obstojnost in reaktivnost

10.1 Reaktivnost:

Glejte razdelek 10.3.

10.2 Kemijska stabilnost

Ta izdelek je kemično stabilen v standardnih okoljskih pogojih (sobna temperatura).

Občutljivo na svetlobo

Občutljivo na zraku

10.3 Možnost poteka nevarnih reakcij

Previdno! Ob stiku z nitriti, nitrati ali dušikasto kislino lahko pride do sprostitve nitrozaminov!

Burne reakcije so možne z: Močni oksidanti, baze

10.4 Pogoji, ki se jim je treba izogniti

Močno segrevanje (razpad).

10.5 Nezdružljivi materiali

ni razpoložljivih informacij

10.6 Nevarni produkti razgradnje

Strupeni plini/pare

Jedki plini/pare

Vnetljivi plini/pare

V primeru požara se lahko razvije:

Ogljikov monoksid, ogljikov dioksid

Dušikovi oksidi

11. Toksikološki podatki

11.1 Podatki o toksikoloških učinkih

SNOV

Akutna strupenost

Akutno oralno strupenost

LD50 podgana: >6.000 mg/kg (RTECS)

Akutno strupenost pri vdihavanju

Ta informacija ni na voljo.

Akutno dermalno strupenost

Ta informacija ni na voljo.

Draženje kože

Ta informacija ni na voljo.

Draženje oči

Ta informacija ni na voljo.

Preobčutljivost

Ta informacija ni na voljo.

Mutagenost za zarodne celice

Ames test

Rezultat: negativno

(Nacionalni toksikološki program)

Rakotvornost

Ta informacija ni na voljo.

Strupenost za razmnoževanje

Ta informacija ni na voljo.

Teratogenost

Ta informacija ni na voljo.

Specifična strupenost za ciljne organe - enkratna izpostavljenost

Ta informacija ni na voljo.

Specifična strupenost za ciljne organe - ponavljajoča izpostavljenost

Ta informacija ni na voljo.

Nevarnost pri vdihavanju

Ta informacija ni na voljo.

11.2 Dodatne informacije

Za aromatske amine velja (v splošnem): sistemski učinki: methemoglobinemija z glavobolom, srčna aritmija, padec krvnega tlaka, oteženo dihanje, krči, glavni simptom: cianoza (modro obarvanje krvi).

Pri določenih pogojih lahko stik z nitriti ali dušikovo kislino povzroči nastanek nitrozaminov, za katere je ugotovljeno pri preskusih na živalih, da so rakotvorni.

Snovi, ki se nahajajo v naravi

Ravnajte v skladu z dobro industrijsko higiensko in varnostno prakso.

12. Ekotoksikološki podatki

SNOV**12.1 Strupenost**

Strupenost za vodno bolho in druge vodne vretenčarje

EC50 Vodna bolha: 546 mg/l; 24 h (Lit.)

Strupenost za bakterije

microtox test EC50 Photobacterium phosphoreum (Bakterija): 27,4 mg/l; 30 min (Lit.)

12.2 Obstočnost in razgradljivost

Biorazgradljivost

Lahko biorazgradljivo

12.3 Zmožnost kopičenja v organizmih

Porazdelitveni koeficient: n-oktanol/voda
log Pow: 0,83
eksperimentalen
Bioakumulacijski potencial ni pričakovan.

12.4 Mobilnost v tleh

Ni razpoložljivih informacij.

12.5 Rezultati ocene PBT in vPvB

PTB/vPvB testi niso bili opravljeni, ker test kemične varnosti ni zahtev an/ni izveden.

12.6 Drugi škodljivi učinki

Treba se je izogniti izpuščanju v okolje.

13. Odstranjevanje

Metode ravnanja z odpadki

Odpadki morajo biti odstranjeni med odpadke v skladu z direktivo Odpadki 2008/98/EU in drugimi nacionalnimi ter krajevnimi predpisi. Kemikalije pustite v originalnih posodah. Ne mešajte jih z drugimi odpadki.

Embalaza: Z neočiščenimi posodami ravnajte kot s samim izdelkom.

Odstranjevanje v skladu z veljavnimi predpisi. S kontaminirano embalažo ravnati enako kot s samo snovjo. Če ni drugače uradno določeno lahko z nekontaminirano embalažo ravnate kot z gospodinjstskimi odpadki oziroma odpadki za reciklažo.

14. Transportni podatki

Transport po kopnem ADR, RID

Ni razvrščen kot nevaren v smislu transportnih predpisov.

Transport po rekah in jezerih ADN, ADNR ni preizkušeno

Transport po morju IMDG-Code

Ni razvrščen kot nevaren v smislu transportnih predpisov.

Transport po zraku CAO, PAX

Ni razvrščen kot nevaren v smislu transportnih predpisov.

Transportni predpisi so podani v skladu z mednarodnimi predpisi. Možne posebnosti v posameznih državah niso upoštevane.

15. Zakonsko predpisani podatki / podatki o predpisih

15.1 Predpisi/zakonodaja o zdravju, varnosti in okolju, specifični za snov ali zmes

- Zakon o kemikalijah /ZKem/
 - Pravilnik o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih snovi
 - Pravilnik o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih pripravkov
 - Uredba o ravnanju z odpadki
 - Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo
 - Sklep o objavi prilog A in B k Evropskemu sporazumu o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga /ADR/
 - Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu
- Razred skladiščenja VCI: 8 B Negorljive, jedke snovi

15.2 Ocena kemijske varnosti

Za ta izdelek ni bil opravljen test kemične varnosti.

16. Druge informacije

Celotno besedilo H-izjav je navedeno v 2. in 3. poglavju.

H315 - Povzroča draženje kože

H319 - Povzroča hudo draženje oči

H317- Lahko povzroči alergijski odziv kože.

H335- Lahko povzroči draženje dihalnih poti.

Podatki se opirajo na današnje znanje, vendar ne predstavljajo nikakršnega zagotovila glede lastnosti proizvoda in ne morejo biti osnova za kakršnokoli pogodbeno razmerje.

17. Scenarij izpostavljenosti

· **Kratka oznaka scenarija izpostavljenosti** kemikalija za industrijsko uporabo, razvoj in laboratorij

· **Območje uporabe**

SU3 Industrijske uporabe: uporabe snovi kot takih ali v pripravkih na industrijskih lokacijah

SU9 Proizvodnja čistih kemikalij

SU10 Formuliranje [mešanje] pripravkov in/ali prepakiranje (brez zlitin)

SU24 Znanstvene raziskave in razvoj

· **Kategorija izdelkov**

PC19 Intermediati

PC20 Procesni pripomočki, kot so regulatorji pH vrednosti, flokulanti, oborila, sredstva za nevtralizacijo

PC21 Laboratorijske kemikalije

PC29 Farmaceutski izdelki

PC39 Kozmetični izdelki, izdelki za osebno nego

PC40 Sredstva za ekstrakcijo

· **Kategorija postopka**

PROC1 Kemična proizvodnja ali prečiščevanje v zaprtih procesih, pri katerih izpostavljenost ni verjetna, ali procesi z enakovrednimi pogoji zadrževanja

PROC2 Kemična proizvodnja ali prečiščevanje v zaprtem, neprekinjenem procesu z občasno nadzorovano izpostavljenostjo ali procesi z enakovrednimi pogoji zadrževanja

PROC3 Proizvodnja ali formuliranje v kemični industriji v zaprtih šaržnih procesih z občasno nadzorovano izpostavljenostjo ali procesi z enakovrednimi pogoji zadrževanja

PROC4 Kemična proizvodnja, kadar obstaja možnost izpostavljenosti

PROC5 Mešanje ali legiranje v šaržnih procesih

PROC9 Prenos snovi ali zmesi in majhne vsebnike (namenska polnilna linija, vključno s tehtanjem)

PROC15 Uporablja se kot laboratorijski reagent

· **Kategorija izpustov v okolje**

ERC1 Proizvodnja snovi

ERC2 Formuliranje v zmes

ERC4 Uporaba nereaktivnega procesnega pripomočka na industrijski lokaciji (brez vključitve v ali na izdelek)

ERC6a Uporaba intermedjata

· **Opis dejavnosti/postopkov, ki so upoštevani v scenariju izpostavljenosti**

Glej 1. odsek priloge k Varnostnemu listu.

· **Pogoji za uporabo** Ustrezno navodilu za uporabo.

· **Trajanje in pogostost** 5 delovnih dni /teden.

· **Fizikalni parametri**

· **Fizikalno stanje** trden

· **Koncentracija snovi v zmesi** Čista snov.

· **Uporabljen količina na čas ali dejavnost** Ustrezno z navodilom za uporabo.

· **Drugi pogoji za uporabo**

· **Drugi pogoji za uporabo z vplivom na izpostavljenost okolja**

Posebni ukrepi niso potrebni.

Upoštevajte 6. poglavje Varnostnega lista (Ukrepi v primeru nenamernega izpusta).

· **Drugi pogoji za uporabo z vplivom na izpostavljenost delavcev**

Preprečite stik z očmi.

Preprečite stik s kožo.

Preprečite dolgotrajni ali ponavljajoči stik s kožo.

· **Drugi pogoji za uporabo z vplivom na izpostavljenost uporabnikov** Posebni ukrepi niso potrebni.

· **Drugi pogoji za uporabo z vplivom na izpostavljenost uporabnikov med uporabo izdelka** Ni uporabno.

· **Ukrepi v okviru menedžmenta tveganja**

· **Zaščita delavcev**

· **Organizacijski varnostni ukrepi**

Posebni ukrepi niso potrebni.

Zagotavljajte dobro industrijsko higieno.

· **Tehnični varnostni ukrepi** Skrbeti za ustrezno odsesovanje na predelovalnih strojih.

· **Osební zaščitni ukrepi**

Ne vdihovati prahu, dima, meglice.

Izoginiti se stiku s kožo.

Izoginiti se stiku z očmi.

Zaščitna očala, ki dobro tesnijo (nepropustna).

Pri obremenitvi za krajši čas ali v manjši meri lahka dihalna naobrazna maska (s filtrom); ob intenzivnem oz. daljšem izpostavljanju uporabiti dihalni aparat, ki je neodvisen od krožečega zraka.

Filter P2.

Rokavice morajo biti v skladu s standardi (EN374) in direktiva EU 89/89/CEE, iz katere izvira.

Zaščitne rokavice.

Rokavice iz gume.

· **Ukrepi za zaščito uporabnikov** Zagotovite zadostno označenost.

· **Ukrepi za zaščito okolja**

· **Voda** Posebni ukrepi niso potrebni.

· **Ukrepi za odlaganje odpadkov**

Odlaganje odpadnih snovi v skladu z uradnimi predpisi.

Zagotovite zbiranje in zadrževanje odpadkov.

· **Postopki odlaganja odpadkov**

Se ne sme odlagati skupaj z gospodinjstvi odpadki. Ne dopustiti, da odteče v kanalizacijo.

· **Vrste odpadkov** Delno izpraznjeni in neočiščeni vsebniki

· **Napoved izpostavljenosti**

· **Potrošniki** Ni relevantno za ta scenarij izpostavljenosti.

· **Smernice za sledeče uporabnike** Druge relevantne informacije niso na voljo.